

Aktiviteter: Lav lokal vild natur

Du kan nemt hjælpe naturen og biodiversiteten på vej med enkle tiltag.

Undersøg, om der er et hjørne af skolens grønne arealer, som I må transformere til jeres eget lokale vilde naturområde. Her kan I f.eks. sætte en redekasse op, lave en kvasbunke, et vandhul eller et bi- og sommerfuglebed.

Aktivitet: Lav eller køb en redekasse og sæt den op

"Sæt din redekasse op"

Når du laver en redekasse, er du sikker på at få en positiv effekt, da fuglene f.eks. **stæren** eller **blåmejsen** flytter hurtigt ind!

Byg din egen redekasse

Hvis du laver en mejsekasse, skal indflyvningshullet være på 3,2 cm., og hvis du laver en stærekasse, skal indflyvningshullet være 5 cm.

"Byg en redekasse af brædder"

Køb en redekasse

Du kan også købe en færdig **redkasse** tilpasset forskellige arter

Sæt din redekasse op

Kassen skal opsættes i min. 4-6 meters højde. Indflyvningshullet skal vende mod nordøst, så reden ikke kommer til at være direkte i solen, og man undgår den kraftige slagregn fra vest.

Kassen opsættes med galvaniseret øskner, som man skruer ind i træstammen. Øskenernes skruelængde skal være lange, så øskenen kan vokse med træet uden til sidst at forsvinde ind i træet.

Sådan gør du:

1. Bor to galvaniserede kroge ind i toppen af sidebrædderne på kassens bagside.
2. Bank lidt på krogene for at minimere krogens åbning.
3. Skru to øskner ind i træet, der passer med afstanden af de 2 kroge i kassen, og hæft redekassen på de to øskner.
4. Forstærk opsætningen med en flagline. Bind linen rundt om krogene, redekassen og øsknerne i træet, men ikke rundt om træet. Så er man sikker på, at redekassen ikke blæser ned ved stærk storm.

Sikkerhed:

Husk at være min. to personer, når I sætter redekasserne op. Pas på, I ikke får kasse eller værktøj i hovedet, når I står under kassen og holder stigen.

Aktivitet: Lav en kvasbunke

De store fermenterede rådne blade og store græsunker tiltrækker orme og snegle, der giver mad til frøer, skrubtudser og pindsvin.

Sådan gør du:

1. Læg store grene, gerne med torne, i en bunke på min. 1/2 meters højde.
2. Læg store dynger af nyslået græs, blade fra køkkenhaven m.v. uden om grenbunken på min. 3 m². Man skal ikke lægge madaffald.
3. Læg gerne mere græs og flere grene på, når bunken begynder at falde sammen.

Effekt:

- ✓ Pindsvin og små rovdyr som lækater kan benytte den store tætte grenbunke.
- ✓ Forskellige gnavere og biller, f.eks. smældere, nedbryder gamle træer i naturen.
- ✓ I bunden af de fugtige varmegivende græsunker søger salamandere, skrubtudser og frøer ly.

Foto: Clara Dreng

"Aktivitet:
Lav en kvasbunke"

"Tips til at skabe vild
natur på skolen"

Tips:

- Det er godt at plante brombærkrat eller andre tornede vækster, der beskytter livet i kvasbunken.
- Kvasbunkerne skal helst bestå af flere forskellige slags kvas eller kompost.

Aktivitet: Lav en træruin

Sådan gør du:

1. Forbor huller med forskellige størrelser bor i et dødt gammelt træ eller i et træ, der vokser, men ikke klarer sig optimalt. Dette kan også gøres på store træstammer, der ligger på jorden.

Effekt:

- ✓ Insekter og spætter får et forspring.
- ✓ Træet vil hurtigere gå i forrådnelse.
- ✓ Svampe vil begynde at indfinde sig og fremskynde træets ældningsproces.

"Rådne træer er godt for biodiversiteten"

"Træruiner er dyrenes etageejendom"

Aktivitet: Lav et havebassin

Der mangler vand og sumpede områder i vores haver, på markerne og i skovene. Man kan i havecentre købe formstøbte havebassiner i alle størrelser.

Måske har I et godt alternativ.

Sådan gør du:

1. Grav et hul et sted, hvor dit havebassin både får fuldt sollys og lidt skygge.
2. Læg det formstøbte havebassin ned i hullet. Alternativt køb et plantenet/trådnet, som graves ned i kanten af bassinet, så planter og mos kan vokse op langs bassinets plastikkanter og skjule plastikken.
3. Læg vandplanter, mos, blade, sand, i et lag på omkring 30-50 cm i bunden af bassinet. Der skal være 40-50 cm frit vand over bundlaget.
4. Hent vand, vandplanter, smådyr fra en sø eller mose nær skolen og hæld det ud i det nye vandhul.
5. Sørg for, at vandhullet ikke tørrer ud.

Effekt:

- ✓ Vandhullet vil give drikke- og vaskemuligheder til de mange fugle, salamandere, frøer og tudser, der vil lægge æg i vandhullet.

Sikkerhed:

Det er vigtigt, at helt små børn ikke har adgang til havebassinet.

Man kan nøjes med et sumpbed eller en indhegning omkring havebassinet.

"Aktivitet:
Lav et sumpbed"

Aktivitet: Lav et sumpbed

Havebassinet kan også etableres som et sumpbed, hvor det formstøbte havebassin fyldes op med mos, muldjord og vandlevende planter som iris, siv eller den kødædende plante solduggen.

Aktivitet: Lav et bi- eller sommerfuglebed

Vores haver og altankasser kan ikke erstatte levestederne i den vilde natur, men vi kan forbedre sommerfuglenes forhold ved at lave et blomsterbed, der tilbyder føde hele sæsonen – og så efterfølgende nyde synet af de smukke flagrende dag-sommerfugle.

Sådan gør du:

1. Find eller etabler et sydvendt solåbent område i haven eller det grønne område. Hvis ikke der i forvejen er en hældning/skrående jord, så er det en rigtig god ide at udgrave en mindre skråning med en hældning på ca. 1½ til 2 meter, der vender mod syd.
2. Giv evt. jorden noget ekstra kalk, grus eller sand.
3. Slå græsset med le ca. 5-7 gange om året i de første år.
4. Saml alt det afskårne materiale sammen og læg det i en blad/kvasbunke for, at alt næring hele tiden fjernes fra det næringsfattige område.
5. Så oprindelige blomsterarter, der kun kan vokse i de næringsfattige og kalkholdige overdrev.

"Lav et sommerfuglebed i haven"

Effekt:

- ✓ De vilde blomster giver nektar til de 298 vilde biarter, der er ved at forsvinde i Danmark. Dette skyldes, at den store animalske produktion udleder alt for meget gylle, der overgøder de næringsfattige områder i hele landet.
- ✓ Det tager nogle år at få etableret den frodige blomstereng, men når det lykkedes, så vil man se et utal af sjældne flyvende insekter, sommerfugle, edderkopper og biller. OBS på også at lave gode forhold til larverne, ikke kun til det voksne flyvende stadie.
- ✓ På et par år kan bestanden af disse insekter gå fra omkring 20-30 arter til over 200 arter. Her vil man kunne gøre en god gerning for naturen.
- ✓ Det nye bed vil også tiltrække mange arter af sangfugle.

Aktivitet: Lav en video om biodiversitet

Hvad synes du er mest spændende ved biodiversitet? De forskellige dyrearter og insekter? Den manglende biodiversitet på markerne? Ting, du selv kan gøre derhjemme for at hjælpe biodiversiteten på vej?

Du bestemmer selv emnet, og du kan med fordel bruge dine personlige evner til at løse opgaven. Hvis du fx er god til at skrive tekster, så lav en sang, hvis du er god i køkkenet, så lav en vegetarisk ret, eller hvis du er god med hænderne, så lav en fuglekasse.

"Aktivitet:
Lav en formidlingsfilm
om naturen"

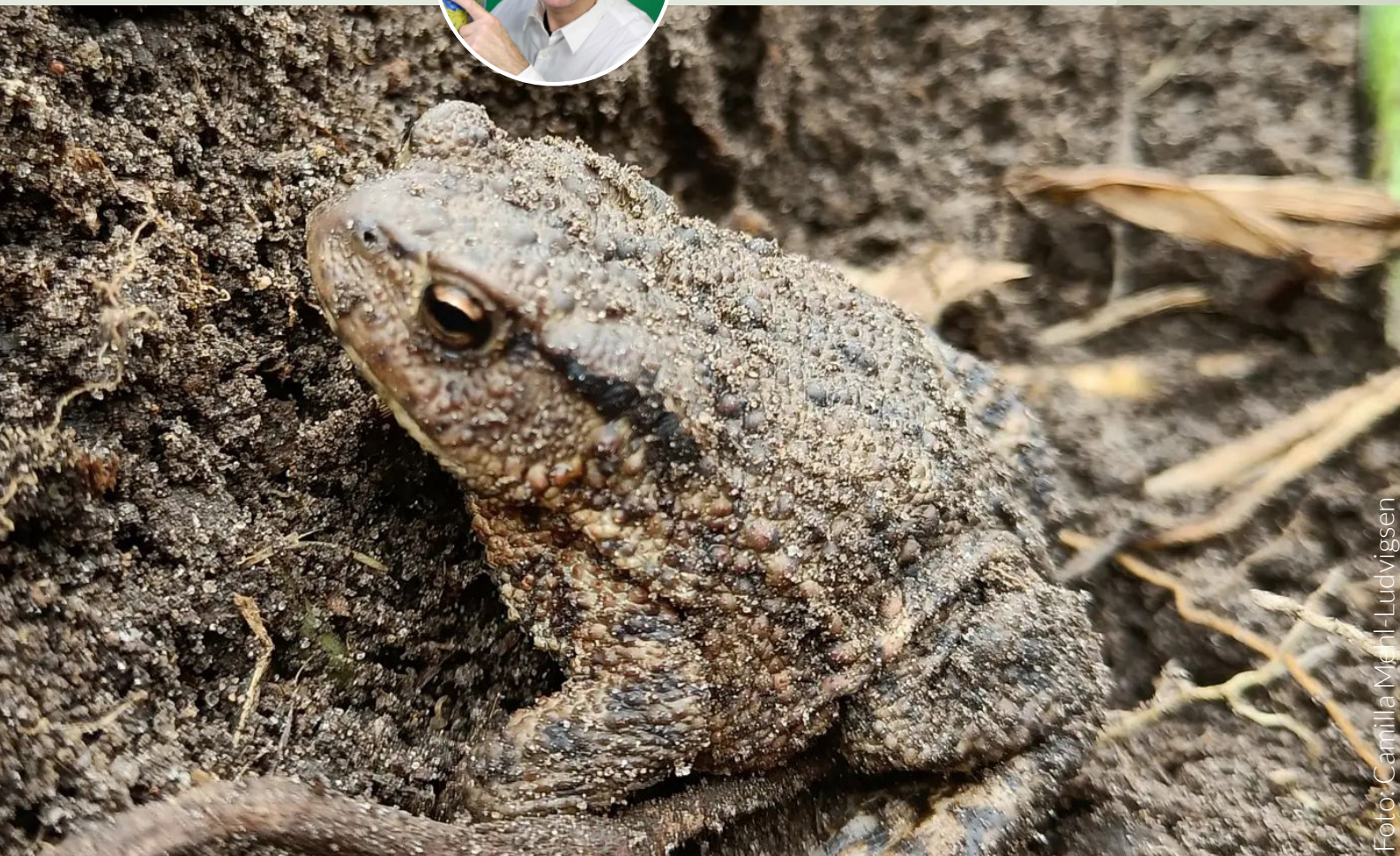

Sådan gør du:

1. Optag en video på max fem minutter med dit valgte biodiversitetsemne.
2. Vis videoen i klassen, og diskutér videoen og det valgte emne i mindre grupper.
3. Læg evt. videoen op på TikTok eller på skolens Facebook eller Instagram, så I kan inspirere andre.

Effekt:

- ✓ Lær at formidle klart om et enkelt budskab inden for biodiversitet.
- ✓ God øvelse til at forbedre ens præsentationsevner, der kan være relevant til f.eks. eksamener eller oplæg.

Aktivitet: Hvordan ser "den gode natur" ud?

Sådan gør du:

1. Sid i en halvcirkel ved et naturområde i et tydeligt mosaiklandskab, hvor der er en høj forekomst af mangfoldighed af forskellig natur. Det kan være et stort område, hvor der er naturskov, skovbryn, lysåbne arealer, et vandhul, rådne væltede træer, træruiner, vand i skovbunden m.v.
2. Skriv ned på papir, hvad du ser.
3. Snak i fællesskab om, hvad I har skrevet ned, og diskutér, hvordan "god natur" ser ud sammenlignet med "dårlig natur".

Effekt:

- ✓ Vi skal lære at se, analysere og forstå, hvordan et naturområde med høj biodiversitet ser ud for at vide, hvad vi skal redde.

Foto: Freepik

Aktivitet: Lyt til naturen

Sådan gør du:

1. Gå udenfor i skolens have, i en skov, på en mark eller ved stranden.
2. Luk øjnene og lyt. Hvad hører du? Fugle? Insekter? Vinden i træerne? Biler?
3. Kan du "høre" forskel på biodiversiteten på forskellige lokaliteter, f.eks. på marken sammenlignet med skoven?

Effekt:

- ✓ Med lytteøvelsen oplever vi på egen krop, at der er få naturlyde på de monotone fodermarker og granplantager, der hvad biodiversitet angår, kan sammenlignes med en grå parkeringskælder.

"Aktivitet:
Sansoplevelse i naturen"

Foto: Maria Toft

Aktivitet: Lav plantebaseret wokmad i naturen

Når du skal ud i naturen på f.eks. telttur, skal du pakke overskuelig mad med, som du kan tilberede i det fri. Her er det en fordel at medbringe grøntsager og bønner på dåse, da de ikke behøver at være på køl.

Det skal du bruge:

Pak en wok og et blus samt disse ingredienser, og så har du en lækker, varm og nærende aftensmad på din udflugt:

- Spidskål
- Edamamebønner
- En dåse kidneybønner
- Citron
- Gurkemeje
- Salt og peber

Sådan gør du:

1. Skær spidskålen ud i strimler (eller gør det hjemmefra)
2. Put spidskålen i den varme wok sammen med edamamebønner og kidneybønner.
3. Smag til med citron, gurkemeje, salt, peber og evt. chili.

Velkommen.

"Lav wokmad i naturen"

Aktivitet: Bioblitz – et snapshot af biodiversitet

Så er det tid til at gå på fælles jagt efter arter på et afgrænset område i et afgrænset tidsrum. Bopblitz er en sjov måde at opdage og formidle den natur og de arter, der er i jeres nærområde.

Sådan gør du:

1. Del jer op i mindre grupper
2. Find så mange dyr, I kan på 30 minutter i nærområdet.
3. Vis og fortæl, hvad I fundet i plenum.

Effekt:

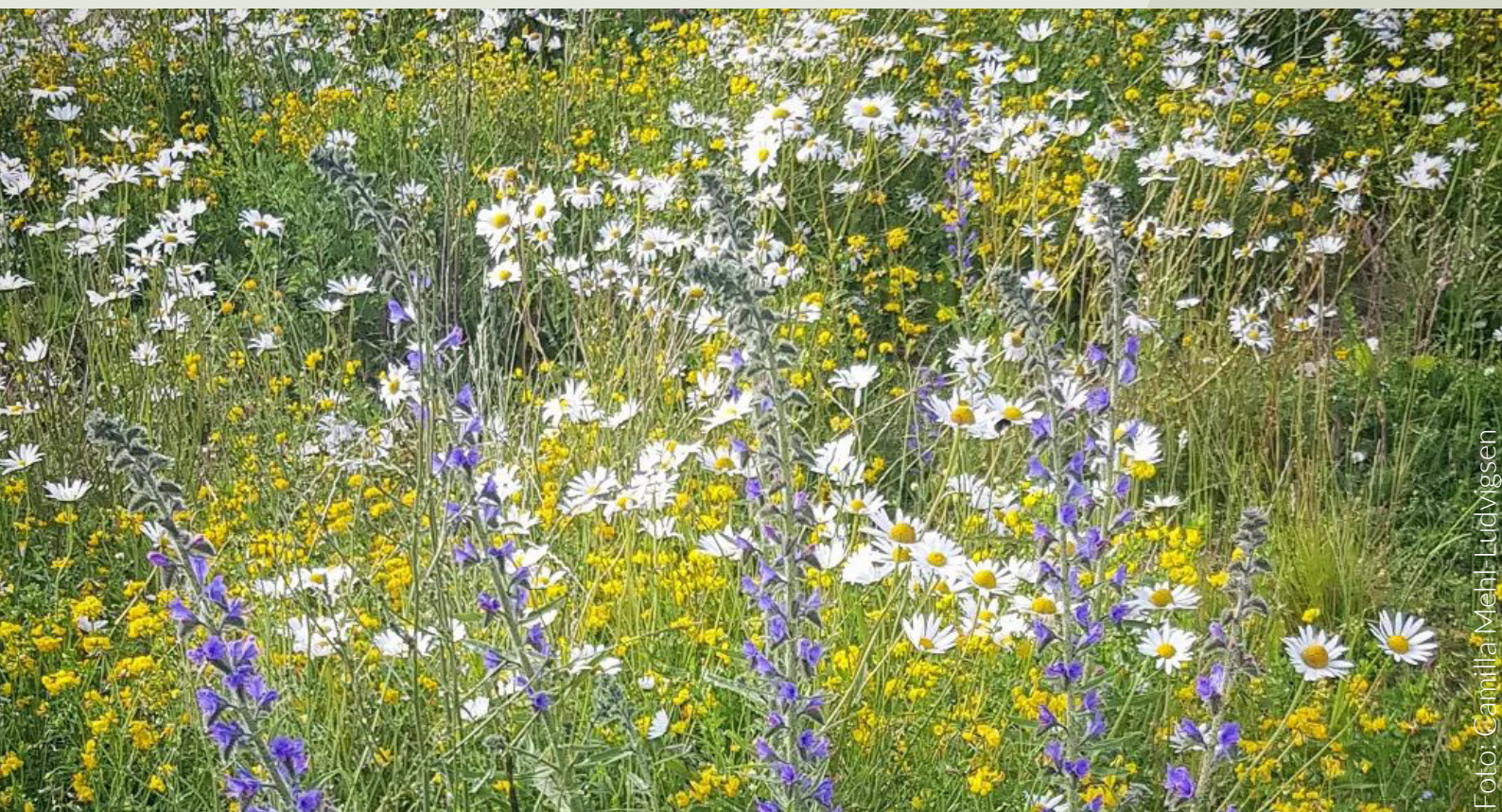
- ✓ Bioblitzten kan give en fornemmelse af, hvordan det står til med artsrigdommen i området.

Foto: Clara Drenck

Hvad kan du gøre, hvis du vil påvirke mere, uden for skolen?

- Skriv til din lokale politiker og opfordr vedkommende til at skabe mere plads til biodiversiteten i kommunen. Henvis f.eks. til denne folder **Vilde Tips for Vilde Kommuner** eller til hjemmesiden **dkvild.dk/kommune**.
- Kontakt parkforvaltere eller slotsgarderen for din lokale park, og opfordr dem til at afsætte et område til biodiversitet. De kan f.eks. tilmelde sig **Vild med Vilje**.
- Invitér lokalpressen og borgmesteren til indvielse af jeres nye lokale vilde naturområde, I har etableret på skolen for at sprede viden om, hvordan man kan hjælpe biodiversiteten på vej.
- Lav vild natur i din egen/dine forældres have. F.eks. en nyttehave eller en insekthave. Få inspiration til, hvordan du kan skabe mere biodiversitet **her**.
- Meld dig ind i “De unge biodiversitetsambassadører”, “Befri Jorden” eller lignende initiativer.

Plantebaseret Videnscenter

Fonden for STATENS **økologisk landbrug**